

Styrelsesammanträde Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Tid Torsdag 13 september 2018, kl. 10.00

Plats Lokal "Brunnsviken", Södermalmsallén 36, plan 5

1. Sammanträdet öppnas
2. Val av ordförande, sekreterare, justerare samt godkännande av att dagens protokoll får läggas ut på hemsidan
3. Godkännande av föredragningslistan
4. Tidigare protokoll
  - a. Styrelsens protokoll 2018-03-15
  - b. Årsmötet 2018-04-19
  - c. Beredningsgruppens protokoll 2018-08-23
5. Förslag till datum för sammanträden våren 2019

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Presidium 31/1 Kl 9.15-10.30

Styrelse 14/2 kl 10.00-11.30

Presidium 14/3 Kl 9.15-10.30

Styrelse 21/3 kl 10.00-11.30

Årsmöte 12/4 Kl 10.00-11.30 Saurus konferens

6. Förslag till tillägsprogram 2019
Malin Täftefur presenterar de två tilläggsprogram som föreslås för 2019
  - a) Indiktativa mätningar bensen
  - b) Utveckling av emissionsdatabas
7. Informationspunkt förbundssekreteraren
  - Kommunikationsplan 2019 ute till beredning. Presenteras 22/11
  - Kontaktombudsmöte november månad.
  - Påbörjad dialog med Stockholmsregionens EU kontor inför deltagande vid EU Green Week maj 2019.
  - Förbundets ekonomi presenteras vid styrelsemöte 22/11
8. Övriga frågor
9. Avslut. Nästa styrelsemöte är fredag 22/11 kl 10.00

STYRELSEN

Tid	Torsdag den 15 mars 2018 kl. 10.15-12.00
Plats	ÖSLVFs kansli, Södermalmsalén 36, 5 tr. Lokal ”Brunnsviken”
Närvarande ledamöter	Ordf. Bengt Fladvad (MP), Uppsala läns landsting V.ordf Hans Peters (C), Nacka kommun Jan-Åke Willumsen (L), Täby kommun Erik Östman (C), Stockholms läns landsting Freddie Lundqvist (S), Sollentuna kommun Harry Bouveng (M), Nynäshamns kommun Arne Jonsson (C), Eskilstuna kommun Hans-Christen Hansson, ACES, Stockholms universitet
Närvarande ersättare	Bo Eriksson (L), Salems kommun Jaques de Maré (MP) Solna stad Kerstin Nöre Söderbaum (MP) Stockholms län landsting Lars Jilmstad (M) Stockholm Stad
Frånvarande ledamöter	Thore Nyman (S), Stockholms läns landsting Måns Lönnroth (S), Stockholm stad Jan-Erik Haglund, Söderenergi Sofi Erselius, AB Fortum Värme
Frånvarande ersättare	Peter Huledal, Trafikverket Johan Edstav (MP), Uppsala läns landsting Hans Jonsson (C) Gävle kommun Inger Andersson (S), Nynäshamns kommun Jacob Spangenberg (C), Östhammars kommun Jari Puustinen (M), Eskilstuna kommun Ulf Wickström, AB Fortum Värme Göran Nygren (M) Nykvarn kommun
Övriga deltagare	Malin Täftefur, SLB-analys
Kansliet	Frida Eik Kvarnström, förbundssekreterare

Vid protokollet

Frida Eik Kvarnström

Justeras

Freddie Lundqvist

PROTOKOLL

§ 1 Sammanträdet öppnas

Ordförande Bengt Fladvad öppnar sammanträdet och hälsar alla välkomna.

§ 2 Val av ordförande, sekreterare, justerare samt godkännande av att dagens protokoll får läggas ut på hemsidan

Bengt Fladvad väljs till ordförande, sekreterare blir Frida Eik Kvarnström och till justerare väljs Freddie Lundqvist.

§ 3 Godkännande av föredragningslistan

Styrelsen godkänner föredragningslistan.

§ 4 Tidigare protokoll

a) Styrelsens protokoll 2018-02-08

Inga synpunkter

Bilaga 1

b) Beredningsgruppens protokoll 2018-03-05

Inga synpunkter

Bilaga 2

Styrelsen beslutar att:

lägga tidigare protokollen i handlingarna

§ 5 Förbundsstämma

19 april kl. 10.15 vid Usine konferens vid Södermalmsallén 36.

§ 6 Verksamhetsplan 2018

Styrelsen beslutar att:

Godkänna med några redaktionella ändringar.

§ 7 Ekonomi

Informationspunkt.

§ 8 Presentation SLB analys

Nulägesrapport och beskrivning av rapport om medlemskommunernas befolkningsexponering av utsläpp.

§ 9 Förslag på nya tillägsprogram från SLB-analys

Mätning av bensen och tungmetaller samt uppföljning av miljökvalitetsnormerna i medlemskommunerna.

Förbundet har inte mätt bensen och tungmetaller på väldigt många år och beredningsgruppen kan diskutera vidare det är något att gå vidare med.

§ 10 Övriga frågor

Följande har begärt att tre ur förbundet:

- Swedavia
- AB Fortum Värme samägt med Stockholm stad

Övrig informationspunkt:

- Nästa möte är 13/9, inget annat datum.
- Tiden för styrelsemöten är Kl. 10.00- 12.00
- Kallelse kommer med handlingar en vecka innan och en kalenderbokning också med handlingar ca två dagar innan sammanträde.

§ 11 Avslut.

Nästa styrelsemöte är torsdag 13/9 kl.10.00-12.00. Ordförande Bengt Fladvad avslutar dagens möte.

Årsmöte Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Tid	Torsdag den 19 april 2018 kl. 10.00
Plats	USINE konferens, Södermalmsallén 36, 3tr, Stockholm
Närvarande, röstberättigade, ombud och ersättare	Myrna Persson (MP), Botkyrka kommun Anders Bergstrand (M), Danderyds kommun Arne Jonsson (C), Eskilstuna kommun Arja Kalvas (MP), Haninge kommun Göran Grahn (LP), Lidingö stad Anders Olander (C), Norrtälje kommun Märtha Dahlberg, Ers. (S), Nykvarns kommun Marcus Svinhuvud Ers. (M), Nynäshamns kommun Peter Ahlmen (S), Sandvikens kommun Katharina Luhr (MP), Stockholm stad Lillemor Svensson (S), Söderhamns kommun Pia Sjöstrand (S), Södertälje kommun Stefan Björnmalm (C), Trosa kommun Torsten Björnsson (M), Täby kommun Johan Örjes Ers. (C), Region Uppsala Bertil Alm (C), Östhammars kommun Kerstin Gustavsson, Ers. Trafikverket Marita Tuvevsson (MP), Upplands Väsby kommun
Närvarande ej röstberättigade ersättare	
Styrelsen	Ordf. Bengt Fladvad (MP), Region Uppsala V.ordf Hans Peters (C), Nacka kommun Hans-Christen Hansson, ACES, Stockholms universitet Erik Östman (C), Stockholms läns landsting Lars Jilmstad (M) Stockholm stad Jaques de Maré (MP) Solna stad
Sekreterare	Frida Eik Kvarnström
Övriga deltagare	Antonios Georgelis, SLL Malin Täftefur, SLB-analys Boel Lövenheim SLB-analys Bo Dahlström (S) Revisorerna

Justeras

Vid protokollet

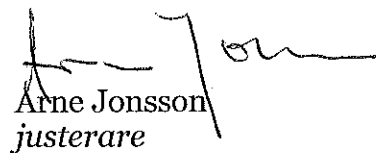
Hans Peters
ordförande

Frida Eik Kvarnström
sekreterare

Bertil Alm
justerare

Arne Jonsson
justerare

Protokoll

- § 1 **Årsmötet öppnas**
Ordföranden Bengt Fladvad öppnar sammanträdet och hälsar alla välkomna.
- § 2 **Fastställande av röstetal**
Årsmötet beslutar att fastställa aktuell avprickningslista som röstlängd. Totalt närvarande 29 personer. 18 närvarande ombud/ersättare varav samtliga röstberättigade.
- § 3 **Val av ordförande och sekreterare vid årsmötet**
Årsmötet väljer att utse Hans Peters till mötesordförande och Frida Eik Kvarnström till att föra dagens protokoll. Mötet godkänner att dagens protokoll, efter justering, får läggas ut på hemsidan.
- § 4 **Val av två justerare tillika rösträknare**
Bertil Alm och Arne Jonsson väljs att justera dagens protokoll samt i förekommande fall att agera rösträknare.
- § 5 **Frågan om mötet har blivit behörig utlyst**
Kallelse på hemsidan 2018-03-19 och handlingar utsänt 2018-04-05 i enlighet med stadgar. Årsmötet finner att mötet är utlyst i rätt tid.
- § 6 **Fastställande av föredragningslista**
Föredragningslistan godkänns.
- § 7 **Föregående årsmötesprotokoll**
Årsmötesprotokollet från 26 april 2017 godkänns och läggs till handlingarna.
- § 8 **Anmälan av protokoll från styrelsen 2017**
Styrelseprotokollen från verksamhetsåret 2017 godkänns och läggs till handlingarna.

§ 9 Verksamhetsberättelse

Bengt Fladvad, ordförande för förbundet, redogör för verksamhetsberättelsen 2017.

Förbundet har sedan december månad ny förbundssekreterare vilket gör att administrativa arbetet nu fortlöper som önskvärt. Med anledning av att förra förbundssekreteraren avslutade sin tjänst i maj månad och att en ny förbundssekreterare kom på plats i december, har förbundet haft utmaningar i att komma ikapp med det administrativa arbetet.

Årsmötet beslutar

att godkänna verksamhetsberättelsen och att lägga den till handlingarna.

§ 10 Revisorernas berättelse

Ordföranden läser upp delar av revisorernas berättelse.

Årsmötet beslutar

att notera revisorernas berättelse till protokollet.

§ 11 Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen för räkenskapsåret

Årsmötet beslutar

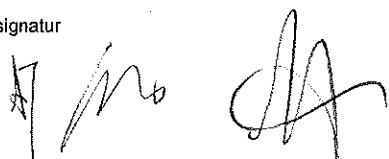
att bevilja styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017. Närvarande röstberättigade styrelseledamöter deltar inte i beslutet.

§ 12 Fastställande av verksamhetsplan 2018

Ordförande för förbundet informerar om att ett kontaktombudsmöte ägde rum i mars månad med stor uppslutning. Rapporten från SLB-analys, utförd på uppdrag av förbundet om befolkningens exponering av utsläpp i medlemskommunerna, har fått uppmärksamhet i media och förbundet har blivit kontaktat i samband med detta. Avtalet med SLB analys gäller till 2019 och förberedelser för ny upphandlingsprocess kommer starta.

Årsmötet beslutar

att fastställa styrelsens förslag till verksamhetsplan för år 2018.

§ 13 Fastställande av budget för 2018 samt preliminär budget för 2019

Ordförande för förbundet informerar om att rekryteringskostnader för ny förbundssekreterare inte var inräknade för år 2018 och med utgifter kopplade till detta, kommer budgeten att justeras.

Årsmötet beslutar

att godkänna styrelsens förslag till budget 2018 och preliminär budget för 2019.

§ 14 Fastställande av ändringar i avseende medlemsavgift och serviceavgift

Ordförande redogör för styrelsens förslag att förbundet enbart ska ha en serviceavgift. Detta medför att medlemsavgiften försvinner fr.o.m. 1 januari 2019. Den tidigare medlemsavgiften slås ihop med serviceavgiften.

Årsmötet beslutar

att anta styrelsens förslag till beslut.

§ 15 Fastställande av ändringar gällande resor för styrelsen

Ordförande redogör för styrelsens förslag till ändringar.

Förtroendevalda ledamöter och ersättare i styrelsen kan erhålla ersättning för resor till och från styrelsesammanträden om inte reseersättning erhålls från hemkommunen. Ersättning utbetalas efter inlämnad godkänd reseräkning. I övrigt gäller oförändrade regler för arvoden.

Övrigt

Ett ombud frågar om förbundet har någon resepolicy. Förbundets ordförande svarar att för närvarande finns ingen resepolicy, men att frågan kommer att tas upp inom styrelsen vid senare tillfälle.

Årsmötet beslutar

att godkänna styrelsens förslag till ändringar.

§ 16 Nya medlemmar och utträdande medlemmar

Noteras att Ljusdals kommun blivit ny medlem i förbundet under 2017.

Årsmötet beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 17 Propositioner och motioner

Ordförande anmäler att inga propositioner eller motioner har inkommit.

Justerandes signatur

§ 18 Presentation av Boel Lövenheim, SLB-analys

Boel Lövenheim presenterar rapporten "*Exponering för Luftföroreningar inom Östra Sveriges Luftvårdsförbund*", som har tagits fram efter beslut om ett tillägsprogram 2016. Utifrån tidigare mätningar av utsläppens spridningar från 2015 kunde befolkningsexponeringen beräknas för hela förbundets geografiska område.

Boel Lövenheim visar vidare att man kan ta del av rapporten på förbundets hemsida liksom kartorna som ligger till grund för redogörelsen av exponeringen i rapporten.

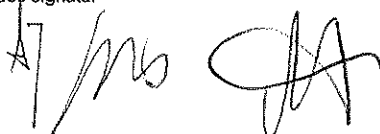
§ 19 Presentation Antonios Georgelis, SLL

Antonios Georgelis presenterade Miljöhälsorapporten 2017 med fokus på rapportens del om hälsa och luftföroreningar. Innehållet bygger på enkätundersökningar, vetenskapliga studier och nationella hälsodatabaser.

§ 20 Årsmötet avslutas

Ordförande tackar för visat intresse och avslutar årsmötet.

Justerandes signatur

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Tid & plats:	torsdag 23 augusti kl. 13.15- ca 15.00 Storsthlm Fatburen Plan 5 Södermalmsallén 36, Stockholm Lokal "Norrskogen"
Närvarande	Sara Nilsson (ny) (Miljöförvaltningen, Stockholm Stad) Emma Nordling (avgående ersätts av Sara) (Stockholm stad) Lisa Bergquist (Gävle kommun) (via Skype) Michelle Benyamine (Trafikverket) Malin Tappefur (SLB-Analys) Peder Jensen-Urstad (Eskilstuna kommun) (via skype)
Frånvarande	Birgitta Held-Paulie (Nacka kommun) Antonis Georgelis, (Arbets- och miljömedicin, SLL) Martin Tondel, (Arbets- och miljömedicin, Region Uppsala)
Kansli	Frida Eik Kvarnström (ÖSLVF)
Justerare	Sekreterare
 Sara Nilsson	 Frida Eik Kvarnström

§ 1 Sammanträdet öppnas

Frida Eik Kvarnström öppnar sammanträdet och hälsar välkommen.

Sara Nilsson ges tillfälle för presentation

– Miljö- och hälsoskyddsinspektör vid Miljöförvaltningern, Stockholm stad.
Nyttilltred på denna tjänst och tar över Emma Nordlings plats i beredningsgruppen.
Kommer senast från Arbets och miljömedicin, SLL. Kommer troligen delta i
bullernätverket.

Beredningsgruppen önskar henne välkommen och önskar Emma Nordling lycka till
på nytt uppdrag.

§ 2 Val av ordförande, sekreterare och justerare av dagens protokoll samt godkännande av att dagens protokoll får läggas ut på hemsidan

Frida Eik Kvarnström väljs till mötesordförande och sekreterare. Sara Nilsson
godkänner justerande av protokoll.

§ 3 Godkännande av föredragningslistan

Dagordningen godkänns med en tilläggs punkt.

Ändring:

"Aktuellt" läggs in som punkt 8 och efterkommande flyttas ner en punkt.

§ 4 Tidigare protokoll

- Extra beredningsgrupp 2018-05-18
- Styrelse 2018-03-15
- Beredningsgrupp 2018-03-05

Beslut:

Läggs till handlingarna

§ 5 Förslag på kommunikations plan (arbetsdokument)

Synpunkter och önskemål från beredningsgruppen

När förbundet offentliggör en rapport är det önskvärt att den kompliteras med en
kortfattat "lathund" och förtydligande om slutsatser som kan utläsas till
kontaktombuden och övriga intresserade. Exempel:

"Vad betyder rapportens resultat mig och min kommuns invånare?"

"Vad betyder dessa mätningar egentligen och hur ska vi arbeta utifrån detta?"

Dessa förtydligande kan användas till pressmedelande, kontaktombud, politiken
och till allmänheten. Beredningsgruppen anser att detta skulle binda ihop rapporten
med information om luftvårdsfrågor på ett bra sätt.

Slb-analys representant önskar att det förtydligas vilka rapporter kommunikationsplanen syftar åt. Beredningsgruppens slutsats är att det är användandet av de rapporter från tillägsprogram som utförs vart annat år som det är oklart i vilken utsträckning medlemmar känner till att de kan beställa. Det finns kommuner där det är av särskilt intresse att ta reda på om rapporterna faktiskt används som del av underlag i beslut/ planeringsprocesser

Eskilstunas representant tillägger att det är viktigt att vid en undersökning av användandet (se punkt 8) 1) i kommunikationsplan) så är den formulerad som en generell förfrågan om underlag vid beslut i plan och byggprocesser och inte specifikt om förbundets material används, dvs. "Vilket material använder ni vid planerings och beslutsprocesser i ärenden som berör luftkvalite?"

Inspel från Gävles representant: Kartläggningarna är de som medlemmarna främst använder medans mätdatan är mera för att kunna följa upp miljömålen. Kommunernas arbete med luftvårdsfrågor är beroende av hur Länsstyrelserna prioriterar i frågan (jmf. buller) och uppföljning av behov av konsekvensanalys.

Med bakgrund i detta så ser beredningsgruppen att en ny förfrågan till Länsstyrelserna om att bli medlemmar borde återupptas.

Beslut:

- 1) Frida tar fram förslag på frågor till undersökning av användande av rapporter från tillägsprogram.
- 2) Samtliga i beredningsgruppen ska göra en granskning av kommunikationsplan. Frida sammanställer för att vid styrelsemöte 22 november läggas fram som förslag till verkställande.
- 3) Frida lyfter frågan om medlemskap från Länsstyrelserna till styrelsen

§ 6

Tillägsprogram 2019

Malin från Slb-analys informerar:

- Beslut om tillägsprogram måste tas senast november 2018
- Tillägsprogram för bensen

**Förslag på tillägsprogram från SLB-analys:
Utveckling av emissions databas**

SLB ser gärna en modernisering och inrättande av ett nytt koordinatsystem. Förslag på tillägsprogram är att förbundet bidrar ekonomiskt för att inrätta detta.

Ett nytt koordinatsystem skulle öka säkerheten vid mätningar och göra dem mera kompatibla med andra tex lantmäteriet. Detta skulle också innebära att de kan automatisera inhämtning av mätdata från kommuner.

Slb-analys förslag kommer skickas ut till beredningsgruppen och läggas fram för beslut till styrelsen senast 1 november men eventuellt redan 13 september.

Beslut:

Frida tar reda på om styrelsen önskar offert för mätning av bensen.
Slb-analys skickar ut förslag för tillägsprogram till beredningsgruppen via Frida

§ 7

Kontaktombudsmöte 10 oktober

Förslag på tema:

Miljö kvalitetsnormerna -Var och när gäller de?

Många arbetsprocesser av miljö kvalitetsnormerna och involverade tjänstepersoner är ofta utspridda på olika förvaltningar som miljö, bygg och statsplanering. Det är önskvärd att man vid ett kontaktombudsmöte alla berörda i åtanke och att kontaktombud har möjlighet att bjuda in även kollegor som berörs.

Frågeställningar:

- PBL (Plan- och bygglagstiftningen) -vad säger den om miljö kvalitetsnormerna samt miljömålen och hur ställs den mot hälsoaspekter?
- Vad och när får man bygga? Oklarheter kring t ex. sluten fasad, gäller normerna då?

Trafikverket har sedan tidigare arbetat fram riktlinjer för luftkvalité, de har några år på nacken men ska revideras efter att förordningen har ändrats. Michelle Benyamine från Trafikverket kommer möjligtvis presentra dessa riktlinjer på eftermiddagspasset.

Beredningsgruppen planerar att ställa förfrågan till Naturvårdsverket om att delta ur aspekten med miljö kvalitetsmålen samt till Boverket för att belysa miljönormerna.

Beslut:

Emma Nordling ställer förfrågan till sin kontakt på Boverket
Frida kontaktar Naturvårdsverket med förfrågan om föreläsning

§ 8 **Aktuellt inom luftvårdsfrågor**

Göteborgs luftvårdsförbund

Förfrågan om information från Göteborgs kommunförbund som nyligen har bildat ett Luftvårdsförbund. Frågan gällde främst avgiftskonstruktion. Frida undersöker om möjlighet för mera kunskapsutbyte framöver.

<https://www.grkom.se/toppmenyn/dettajobbargrmed/miljoochsamhallsbyggnad/luftvardsforbundet.4.159cca31120ce9831a180002114.html>

Stockholms regionens EU-kontor och luftkvalité

EU-kommissionen ser över sina luftkvalitets-direktiv och av den anledning har Frida fått förfrågan om hur Stockholmsregionen ställer sig i frågor som rör luftkvalité. Regionskontoret ser ett ökat intresse och med bakgrund i att direktivet ses över ser Frida att man arbetar tätare för att få gehör när området nu blir mera aktuellt. Förfrågan gällde delaktighet i nätbaserad samverkan bland EU medlemmarna.

Med anledning av detta har Frida haft ett informellt möte med handläggare och EU Policy Manager Josefina Hessel för att diskutera ett långsiktigt arbete för att lyfta Stockholms och då Östra Sveriges luftvårdsförbundets samordnade miljöövervakning som ett bra exempel inom luftvårdsfrågor. Planering påbörjad för närvaro alternativt deltagande vid EU Green Week maj 2019.

Webbtjänst och mobiltelefonapplikation

Slb-analys har fått beviljat bidrag från Stockholms stad för att arbeta fram en applikation och webbtjänst för allmänheten i syfte att tillgängliggöra information om risker för besvär av luftföroreningar och pollen. Utveckling och test av systemet beräknas ske under 2018 – 2020. De specifika testerna med astmatiker kommer ske under 2019. Utvärderingar av kvalitet och nytta sker under 2019 och 2020.

Appen utvecklas och utvärderas under 2019 och 2020

"Luftvårdsboken" från naturvårdsverket ute på remiss

Stockholm stad har svarat.

Ny nationell samordnare för luftvårdsfrågor vid Trafikverket

Mera information om detta från Trafikverket längre fram

§ 9 Aktuella luftvårds mötesplatser

ACES bjuder in till öppet för samverkan kopplat till Vinnova Competence Centre Call 2020 20 september 10.00-15.00

Några representanter från beredningsgruppen kommer att närvara vid ACES öppen samverkan 20 september.

European Week och Regions and Cities 8.-11.Oktober

<https://europa.eu/regions-and-cities/en>

Ej aktuell, kommer sikta in på EU Green Week maj 2019

WHO Air Pollution and health 30. okt- 1.nov

<http://www.who.int/airpollution/events/conference/en/Representanter från Arbets- och miljömedicin inte närvarande därav inte aktuell.>

Trafikantveckan

Ingen kommer att närvara.

§ 10 Övrig punkt

Inga övriga punkter.

§ 11 Avslut

Frida avslutar sammanträdet. Nästa sammanträde 1 november kl. 13.15

